

مقابله با "جزوه خوانی" در بین دانشجویان پزشکی و رشته‌های وابسته در ایران: نیاز به اقدام فوری

حمید صالحی نیا

دانشجوی دکتری تخصصی اپیدمیولوژی، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران

● پذیرش مقاله: ۹۳/۶/۹

● دریافت مقاله: ۹۳/۶/۵

زیاد کتب، عدم تسلط به زبان انگلیسی، نبود روحیه و انگیزه در بین دانشجویان و عدم توجه به سواد و افزایش آگاهی و صرفاً کسب نمره و مدرک نام برد (۱).

از طرفی کتاب‌های مرجع مطالب بیشتر و جامع‌تری را در اختیار دانشجو قرار می‌دهند و باعث افزایش روحیه پرسشگری و تحقیق در آن زمینه می‌شوند (۱). گرچه در برخی موارد کتب مرجع اعلام شده حجیم و خواندن آن مشکل می‌باشد (۳). در بسیاری موارد جزوه‌های تهیه شده ناقص و برای مطالعه کافی نمی‌باشند (۴) و در مجموع خواند جزوه زیاد قابل اتکا برای پیشرفت علمی مناسب نمی‌باشد (۲).

از طرفی استفاده از "جزوه" در حال افزایش می‌باشد و استفاده از جزوه باعث رکود علمی و عدم توجه به استفاده از کتاب، در دراز مدت می‌تواند باعث کاهش سطح سواد و اطلاعات در بین فارغ‌التحصیلان شود (۱)، از طرفی این فارغ‌التحصیلان با حساس‌ترین موضوع یعنی سلامت مردم سروکار دارند و هر گونه کوتاهی می‌تواند هزینه‌های جبران‌ناپذیری به همراه داشته باشد.

امروزه یکی از سیاست‌ها اساسی دانشگاه‌ها نظارت و دقت در کیفیت آموزشی و ارتقاء آن می‌باشد، یکی از مهم‌ترین راهکارها برای این امر حذف جزوات درسی و استفاده از کتب می‌باشد. اما در عین تلاش‌های انجام شده، یکی از مشکلات و معضلات عمده در حال حاضر در سیستم آموزشی در دانشگاه‌های کشور و به خصوص دانشگاه‌های علوم پزشکی "جزوه نویسی و جزوه خوانی" توسط دانشجویان و استاتید می‌باشد، که از شیوع نسبتاً بالایی در بین دانشجویان برخوردار است ولی در کشور زیاد مورد بررسی قرار نگرفته است (۱). خواندن جزوه گرچه راحت به نظر می‌رسد، اما با مشکلات زیادی همراه است، بطوری که جزوه عامل اصلی رکود علمی و محدود شدن استاد و دانشجوی می‌باشد، بگونه‌ای که این جزوه‌ها با نواقصی همراه بوده و نمی‌تواند در برگیرنده همه مطالب آموزشی مورد نیاز دانشجو باشند. به همین دلیل موفقیت در بین دانشجویانی که از جزوه استفاده می‌کنند نسبت با دانشجویانی که از کتاب استفاده می‌کنند کمتر است (۲) از جمله علل عدم استفاده از کتاب می‌توان به حجم

برای افزایش مطالعه پیرامون مباحث مطرح شده در کلاس می گردد و دانشجو برای نشان دادن این موضوع که در کلاس حضور فعالی دارد (۸)، قبل از کلاس در مورد مباحث کلاس در اینترنت و مقالات و کتب موجود در کتابخانه مطالعه کرده که باعث افزایش یادگیری و استفاده از کتب و مقالات می شود و دیگر دانشجو متکی به جزوه نبوده بلکه متکی به خود می شود.

از آن جایی که هدف این مجله و خوانندگان آن افزایش و بهبود وضعیت آموزش و ارتقای آن در سطح کشور می باشد، از این رو پیشنهاد می شود، خوانندگان این مجله که عمدتاً اساتید در حوزه های آموزش پزشکی می باشند، نسبت به استفاده بیشتر از "کتب" به جای "جزوه" اقدام نمایند و این مهم را حداقل در دانشگاه محل خدمت خود به سایر همکاران توصیه و آنها را برای استفاده از کتب مرجع ترغیب تا شاهد شکوفایی بیشتر استعداد های دانشجویان و افزایش سطح معلومات و سواد آن ها باشیم.

References:

1. Ghazavi A, Rafiei M, Mosayebi G. The attitude of Arak Medical University student's about reasons of tendency to use the lecture notes instead of textbooks, 2008 Arak Univ Med Sci J 2010; 12(4):73-80. [In Persian]
2. Fitzpatrick L, McConnell C. Student reading strategies and textbook use: an inquiry into economics and accounting courses. Res High Educ J 2008; 13(1): 1-10.
3. Guthrie JT, Wigfield A. Engagement and motivation in reading. Handbook of Reading Research 2000;3:403-22.
4. Tidwell DL, Heston ML, Fitzgerald LM. Research Methods for the Self-study of

برای مقابله با "جزوه خوانی" می توان از سخنرانی های همراه با پاورپوینت و طرح سوالات چندگزینه ای توسط استاد، استفاده از مقالات مرتبط در کنار تدریس، آموزش فعال (۵)، استفاده از فناوری اطلاعات و افزایش بحث های تعاملی بین استاد و دانشجو جهت افزایش درگیر شدن دانشجو در مباحث کلاسی و استفاده از تفکر و اجازه دادن به دانشجویان جهت اظهار نظر در مورد مباحث کلاسی و توصیه به دانشجویان جهت مطالعه در مورد مبحث جلسه آینده در مقالات و اینترنت (۶) استفاده از روش های آموزشی متنوع در کنار هم دیگر و عدم یکنواختی در تدریس، استفاده از ابزار مناسب با مطلب آموزشی برای مثال معرفی مواد بصری به دانشجویان برای مطالعه در خارج از دانشگاه (۷) می تواند مفید و راهگشا باشد.

در نهایت فعالیت های مشارکتی و استفاده از مدل های تعاملی و ایجاد یک فرهنگ پرس و جو در بین دانشجویان و قرار دادن مشوق هایی برای افزایش حضور فعال دانشجو در مباحث کلاسی منجر به افزایش مطالعه وی و ترغیب دانشجو

Practice. New York: Springer Netherlands; 2009.

5. Southwick FS, Theodore E, Woodward Award: spare me the PowerPoint and bring back the medical textbook. Trans Am Clin Climatol Assoc 2007;118:115.
6. Powell K. Science education: spare me the lecture. Nature 2003; 425(6955): 234-6.
7. Tanner K, Allen D. Approaches to biology teaching and learning: learning styles and the problem of instructional selection—engaging all students in science courses. Am Cell Biol Educ 2004; 3(4):197-201.
8. Lujan HL, DiCarlo SE. Too much teaching, not enough learning: what is the solution? Adv Physiol Educ 2006;30(1):17-22.